

Color Key

Indicative/Imperative
Infinitive
Participle
Subjunctive

Haec ait, et partis animum uersabat in omnis, 630
 inuisam quaerens quam primum abrumpere lucem.
 tum breuiter Barcen nutricem adfata Sychaei,
 namque suam patria antiqua cinis ater habebat:
 'Annam, cara mihi nutrix, huc siste sororem:
 dic corpus properet fluiali spargere lympha, 635
 et pecudes secum et monstrata piacula ducat.
 sic ueniat, tuque ipsa pia tege tempora uitia.
 sacra Ioui Stygio, quae rite incepta paraui,
 perficere est animus finemque imponere curis
 Dardaniique rogum capitis permittere flammae.' 640
 sic ait. illa gradum studio celebrabat anili.
 at trepida et coeptis immanibus effera Dido
 sanguineam uoluens aciem, maculisque trementis
 interfusa genas et pallida morte futura,
 interiora domus inrumpit limina et altos 645
 concendit furibunda rogos ensemque recludit
 Dardanium, non hos quaesitum munus in usus.
 hic, postquam Iliacas uestis notumque cubile
 conspexit, paulum lacrimis et mente morata
 incubuitque toro dixitque nouissima uerba: 650
 'dulces exuuiae, dum fata deusque sinebat,
 accipite hanc animam meque his exsoluite curis.
 uixi et quem dederat cursum Fortuna peregi,
 et nunc magna mei sub terras ibit imago.
 urbem praeclaram statui, mea moenia uidi, 655
 ulta uirum poenas inimico a fratre recepi,
 felix, heu nimium felix, si litora tantum
 numquam Dardaniae tetigissent nostra carinae.'
 dixit, et os impressa toro 'moriemur inultae,
 sed moriamur' ait. 'sic, sic iuuat ire sub umbras. 660
 hauriat hunc oculis ignem crudelis ab alto

Dardanus, et nostrae secum ferat omnia mortis.¹
 dixerat, atque illam media inter talia ferro
 conlapsam aspiciunt comites, ensemque cruento
 spumantem sparsasque manus. it clamor ad alta
 atria: concussam bacchatur Fama per urbem. 665
 lamentis gemituque et femineo ululatu
 tecta fremunt, resonat magnis plangoribus aether,
 non aliter quam si immissis ruat hostibus omnis
 Karthago aut antiqua Tyros, flammaeque furentes 670
 culmina perque hominum uoluantur perque deorum.
 audiit exanimis trepidoque exterrita cursu
 unguibus ora soror foedans et pectora pugnis
 per medios ruit, ac morientem nomine clamat:
 'hoc illud, germana, fuit? me fraude petebas?² 675
 hoc rogus iste mihi, hoc ignes araeque parabant?
 quid primum deserta querar? comitemne sororem
 spreuisti moriens? eadem me ad fata uocasses,
 idem ambas ferro dolor atque eadem hora tulisset.
 his etiam struxi manibus patriosque uocaui 680
 uoce deos, sic te ut posita, crudelis, abesse?
 extinxisti te meque, soror, populumque patresque
 Sidonios urbemque tuam. date, uulnera lymphis
 abluam et, extremus si quis super halitus errat,
 ore legam.³ sic fata gradus euaserat altos, 685
 semianimemque sinu germanam amplexa fouebat
 cum gemitu atque atros siccabat ueste cruores.
 illa grauis oculos conata attollere rursus
 deficit; infixum stridit sub pectore uulnus.
 ter sese attollens cubitoque adnixa leuauit, 690
 ter reuoluta toro est oculisque errantibus alto
 quaesiuit caelo lucem ingemuitque reperta.

Tum Iuno omnipotens longum miserata dolorem
difficilisque obitus Irim demisit Olympo
quae luctantem animam nexosque resolueret artus. 695
nam quia nec fato merita nec morte peribat,
sed misera ante diem subitoque accensa furore,
nondum illi flauum Proserpina uertice crinem
abstulerat Stygioque caput damnauerat Orco.
ergo Iris croceis per caelum roscida pennis 700
mille trahens uarios aduerso sole colores
deuolat et supra caput astitit. 'hunc ego Diti
sacrum iussa fero teque isto corpore soluo':
sic ait et dextra crinem secat, omnis et una
dilapsus calor atque in uentos uita recessit.